

KOBİ'LER İÇİN MUHASEBE STANDARTLARININ MUHASEBECİLERE VE KOBİ'LERE OLASI ETKİLERİ

Atila KARKACIER¹

ÖZ

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB), Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının kullanımını artırmak, Küçük ve Orta Boylu İşletmelerin (KOBİ) finansal raporlama ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla "KOBİ'ler için UFRS" nin Son Taslağını hazırlayarak görüş ve önerilere sunmuştur. Ülkemizde de TMSK tarafından KOBİ'ler için finansal raporlama standartları oluşturmak için IASB'nin yayımladığı KOBİ standartları taslağına paralel çalışmalar yürütülmektedir. Çalışmanın amacı KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının KOBİ'lere, muhasebecilere ve finansal bilgi kullanıcılarına olası etkilerini değerlendirmektir. Bu çalışmada öncelikle KOBİ'lerden bahsedilmiştir. Sonrasında muhasebe standartlarına yönelik çalışmalara yer verilmiştir. Daha sonra KOBİ'lere yönelik uluslararası finansal raporlama standartlarına değinilmiştir. Çalışmanın son kısmında ise TR 83 olarak nitelendirilen bölgedeki illerde bulunan muhasebecilere anket tekniği uygulanarak KOBİ'lere yönelik Finansal Raporlama Standartları hakkında görüşleri, bilgi düzeyleri ve bu standartların KOBİ'lere ve muhasebecilere olası etkileri ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: KOBİ, UFRS, KOBİ'ler için UFRS

Jel Kodu: M41, M48

POSSIBLE EFFECTS OF ACCOUNTING STANDARDS FOR SMES TO ACCOUNTANTS AND SMES

ABSTRACT

The International Accounting Standards Board (IASB) has prepared the Final Draft of "IFRS for SMEs" with the aim of increasing the use of International Financial Reporting Standards and meeting the financial reporting needs of small and medium sized enterprises (SMEs). In our country, TASB is conducting studies in line with the draft IASB's SME standards to establish financial reporting standards for SMEs. The aim of the study is to assess the possible impact of financial reporting standards for SMEs on accountants, SMEs and financial users. In this study, SMEs are mentioned first. After, studies on accounting standards were given. Later, international financial reporting standards for SMEs were addressed. In the last part of the study, the questionnaires about the Financial Reporting Standards towards SMEs were applied to the accountants in the provinces in the region which is identified as TR 83 and the information levels and the possible effects of these standards on SMEs and accountants were determined.

Keywords: SMEs, IFRS, IFRS for SMEs

Jel Codes: M41, M48

¹ Arş. Gör. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, atila.karkacier@gop.edu.tr

GİRİŞ

Küçük ve Orta Boy İşletmeler (KOBİ) gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomilerini etkileyen, sürükleyen ve yönlendiren en önemli unsurlardan biridir. KOBİ'ler bir ekonominin gerçek dinamosudur. Böyle bir konumda olan KOBİ'lerin ne denli önem teşkil ettiğide aşıkardır.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB), Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının kullanımını artırmak, Küçük ve Orta Boylu İşletmelerin (KOBİ) finansal raporlama ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla “ KOBİ'ler için UFRS” nin Son Taslağını hazırlayarak görüş ve önerilere sunmuştur. Gelen görüş ve önerilerin değerlendirilmesi ve analiz edilmesi süreci devam etmektedir. IASB, KOBİ'ler için UFRS'yi, küçük, halka açık olmayan işletmeler tarafından kullanılacak, UFRS'lerden türetilerek basitleştirilmiş ve sadeleştirilmiş finansal raporlama standartları seti olarak tanımlamıştır. Ülkemizde de TMSK tarafından KOBİ'ler için finansal raporlama standartları oluşturmak için IASB'nin yayımladığı KOBİ standartları taslağına paralel çalışmalar yapılmaktadır.

Bu çalışmanın amacı KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının KOBİ'lere, muhasebecilere ve finansal bilgi kullanıcılarına olası etkilerini değerlendirmektir. Çalışmanın ilk bölümünde genel olarak KOBİ'lerden; ikinci bölümünde muhasebe standartlarına yönelik yapılan çalışmalardan; üçüncü bölümünde ise KOBİ'lere yönelik uluslararası finansal raporlama standartlarından bahsedilmiştir. Uygulama bölümü ise KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının uygulanabilirliğinin ölçülmesinin ve standartların olası etkilerinin belirlenmeye çalışıldığı bir araştırmayı kapsamaktadır.

1. GENEL OLARAK KOBİ'LER

Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ), tüm ülkelerde rekabetin korunması, istihdam yaratma, girişimciliği geliştirme ve bölgesel kalkınma aracı olarak önemli işlevler üstlenerek; küreselleşen dünya ile bütünleşmede ve dış pazarlara açılmada ön plana çıkmaktadır. Bugün birçok ülkede toplam işletmelerin %95-%99'u KOBİ'lerden oluşmaktadır (Atılğan, 2006: 150).

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin iş ve istihdam yaratma, büyük sanayileri destekleyerek onları tamamlama, bölgeler arası dengesizliği giderme, esneklik ve yeniliklere açık olma, gelir dağılımını dengeli hale getirerek ekonomik ve sosyal hayatın istikrarlı biçimde devam etmesini sağlama gibi özellikleri KOBİ'lerin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. (Karayılmazlar, Aşkın ve Çabuk, 2007: 151)

Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin, büyük işletmelerin minyatürleri olmamasından dolayı; küçük, orta ve büyük işletmeler arasındaki ayrımların belirgin bir biçimde yansıtılması gerekmektedir. Günümüzde KOBİ'ler için evrensel bir tanım yapılmamaktadır. KOBİ kavramının içeriği ülke, bölge, kültür ve yöreye göre farklılık gösterebilmektedir (İraz, 2006: 224).

Avrupa Birliği'nde (AB) KOBİ Tanımı

AB hem ulusal hem de Birlik bazında karışıklığa meydan vermemek üzere yeni bir tanım geliştirmiştir. 1 Ocak 2005'ten itibaren geçerli olmaya başlayan tanımlama Tablo 1'de yer almaktadır (Kurt ve Öztürk, 2008: 38-39).

Tablo 1. AB'de KOBİ Tanımı ve Sınıflandırılması

Sınıflandırma	Çalışan Sayısı	Yıllık Ciro	veya	Bilanço
Mikro Ölçekli İşletme	10'dan az	2 milyon Euro'ya kadar		2 milyon Euro'ya kadar
Küçük Ölçekli İşletme	50'den az	10 milyon Euro'ya kadar		10 milyon Euro'ya kadar
Orta Ölçekli İşletme	250'den az	50 milyon Euro'ya kadar		43 milyon Euro'ya kadar

BASEL II'ye Göre KOBİ Tanımı

BASEL II'ye göre toplam yıllık satış cirosu 50 Milyon Euro'yu geçmeyen işletmeler KOBİ olarak nitelendirilmektedir. Ayrıca KOBİ'ler kullandıkları kredi miktarlarına göre Kurumsal KOBİ ve

Perakende KOBİ olarak iki sınıfa ayrılmaktadır. Bu sınıflandırma Tablo 2’de belirtilmektedir (Kurt ve Öztürk, 2008: 39-40).

Tablo 2: Basel II’ye Göre KOBİ Tanımı ve Sınıflandırılması

Yıllık Satış Cirosu (Euro)	Kredi Tutarı (Euro)	Sınıflandırılması
Ciro > 50.000.000	Kredi > 1.000.000	Kurumsal
Ciro > 50.000.000	Kredi < 1.000.000	Kurumsal
Ciro < 50.000.000	Kredi > 1.000.000	Kurumsal
Ciro < 50.000.000	Kredi < 1.000.000	Perakende

1.1. Türkiye’de Çeşitli Kurumların Kobi Tanımları

KOBİ’ler piyasa mekanizmasının etkinliğini arttırma, sürdürülebilir kalkınmayı sağlama, istihdam yaratma, bölgesel sosyo-ekonomik dengesizlikleri giderme ve kalkınmayı tabana yayma gibi önemli işlevleri ile ekonomiye dinamizm ve rekabetçi bir boyut kazandırarak Türk ekonomisinin temel dinamiğini oluşturmaktadır (Haspolat, 2002).

Ülkemizde KOBİ’lere hizmet veren her kurum veya kuruluşun farklı KOBİ tanımlamaları vardır. Uygulamada farklılıklar olduğundan, KOBİ’lerin bir kısmı bazı uygulamaların içinde yer alırken, bazı uygulamaların da dışında kalabilmektedir. Ayrıca farklı tanımlar KOBİ’lere yönelik istatistiklerinde farklı sonuçlar vermesine neden olmaktadır (Yılmaz, 2003).

Türkiye’de bazı kurumlarca kullanılan KOBİ tanımları şu şekildedir:

Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Tanımı

1-9 işçi çalıştıran işletmeler çok küçük; 10-49 işçi çalıştıran işletmeler küçük; 50-99 işçi çalıştıran işletmeler ise orta ölçekli işletmelerdir.

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Tanımı

1-50 işçi istihdam eden imalat sanayi işletmeleri küçük, 51-150 işçi istihdam eden imalat sanayi işletmeleri de orta ölçekli olarak tanımlanmıştır.

Halk Bankası Tanımı

Teşvik belgeli KOBİ için işçi sayısı 1-150 olan, sabit yatırım tutarı 100.000 YTL’yi geçmeyen imalat sanayi işletmelerini, normal KOBİ içinde işçi sayısı 1-250 olan, sabit yatırım tutarı 400.000 YTL’yi geçmeyen imalat sanayi işletmelerini tanımlamıştır.

Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOSYÖV) Tanımı

1-5 işçi çalıştıran işletmeler çok küçük ölçekli; 5-100 işçi çalıştıran işletmeler küçük ölçekli; 100-200 işçi çalıştıran işletmeler ise orta ölçekli işletmelerdir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası (Eximbank) Tanımı

Kısa vadeli Türk Lirası kredileri kapsamında Küçük ve Orta Boy İşletmeler İhracat Kredisi için 1-200 işçi çalıştıran imalat sanayi işletmeleri olarak tanımlanmıştır . (Çolakoğlu, 2002: 7).

Türkiye’de de KOBİ tanımına ilişkin farklılıkları ortadan kaldırmak, KOBİ’lere ilişkin tüm uygulamalarda AB’ye uyumlu bir tanımın kullanılması amacıyla, 18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2005 / 9617 Karar sayılı Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik çıkarılmıştır ve 18.05.2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir (Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), 2007). “Ekli “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı’nın 28/7/2005 tarihli ve 5674 sayılı yazısı üzerine, 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun ek 1 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 19/10/2005 tarihinde kararlaştırılmıştır”. Bu Yönetmeliğe göre KOBİ; İkiyüzelli kişiden

az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan ve bu Yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimlerdir. KOBİ'ler şu şekilde sınıflandırılmıştır:

“ a) Mikro işletme: On kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu bir milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan çok küçük ölçekli işletmeler,

b) Küçük işletme: Elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu beş milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan işletmeler,

c) Orta büyüklükteki işletme: İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan işletmeler.” (18.11.2005 tarihli resmi gazete, 2005/9617 sayılı yönetmelik).

Tablo 3. Türkiye’de KOBİ Tanımı ve Sınıflandırılması

Sınıflandırma	Çalışan Sayısı	Mali Bilanço Değeri	Yıllık Net Satış Hasılatı
Mikro Ölçekli İşletme	1-9	1.000.000 YTL	1.000.000 YTL
Küçük Ölçekli İşletme	10-49	5.000.000 YTL	5.000.000 YTL
Orta Ölçekli İşletme	50-249	25.000.000 YTL	25.000.000 YTL

2. MUHASEBE STANDARTLARINA YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALAR

Muhasebe standartlarına yönelik hem uluslararası hem de ulusal birtakım çalışmalar yapılmıştır.

2.1. Uluslararası Muhasebe Standartları

Uluslararası ticaretin gelişmesiyle beraber, farklı ülkelerde aynı anda faaliyet gösteren işletmeler, farklı ülke muhasebe uygulamalarıyla yüz yüze gelmişler ve her bir ülkedeki muhasebe kurallarına göre ayrı finansal tablolar düzenlemişlerdir (Bostancı, 2002: 17). Günümüzde ülkeler arasındaki sınırların önemini yitirmesi ile birlikte sermaye hareketleri hız kazanmış ve çok uluslu şirketlerin sayısında önemli artışlar olmuştur. Bu gelişmeler de her ülkede farklı olan muhasebe uygulamalarının uluslararası bazda uyumlu hale getirilmesini kaçınılmaz kılmıştır (Çiftçi, 1997).

Günümüzde bilindiği gibi sermaye piyasalarının uluslararasılaşması, çokuluslu şirketlerin faaliyetlerindeki artışlar, bağımsız denetim faaliyetlerinin uluslararası boyut kazanması, ülkeler arasında ekonomik işbirliği ve birlik oluşturma girişimleri ile gelişmekte olan ülkelerin dünya piyasalarına girme çabaları muhasebe standartlarının uluslararası rolü ve önemini artırmıştır. Uluslararasılaşan ekonomik ortamda finansal raporlarda aynı dilin kullanılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır (Üstündağ, 2005).

Tutarlı uygulanabilen ortak bir finansal dil, yatırımcıların, farklı alanlarda faaliyetlerini sürdüren işletmelerin finansal sonuçlarını daha kolay bir şekilde karşılaştırmalarına, çeşitlilik ve yatırım adına daha fazla fırsat yaratmalarına olanak sağlar (UFRS Cep Kitapçığı, 2006: 2).

1972 yılı Ekim ayında, Sidney’de yapılan X. Dünya Muhasebe Kongresi’nde, İngiltere, Galler ve Amerika Birleşik Devletleri’nin oluşturduğu ‘Muhasebecilerin Uluslararası Çalışma Grubu’nun (AISG) girişimiyle, uluslararası muhasebe standartlarını düzenlemek amacıyla bir uluslararası komite kurulması önerisi ortaya atılmış, bu öneri kısa bir zamandan sonra, 29 Haziran 1973’de gerçekleşmiş ve dokuz kurucu üyeden oluşan Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (International Accounting Standards Committee) kurulmuştur. Bu komitenin amacı uluslararası muhasebe standartlarını (International Accounting Standards – IAS) üretmek ve kullanımını yaygınlaştırarak, muhasebe mesleğinin uluslararası alanda sağlıklı bilgiler üreten bir yapıya kavuşmasını sağlamaktır (Bostancı, 2002: 20). 1973-2000 yılları arasında “Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi” (IASC) adıyla görev yapan kurulun bu tarihe kadar yayımlanmış olduğu standartlar “Uluslararası Muhasebe Standardı-UMS (IAS)” olarak tanımlanmıştır (Akdoğan, 2007: 102).

2000 yılında Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC), Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Standards Board (IASB)) haline getirilmiştir (Bostancı, 2002: 20). Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB); merkezi Londra’da bulunan, bağımsız, özerk muhasebe standartları hazırlama ve yayımlama konusunda genel kabul görmüş tek otoritedir. Kurul; kamu yararına, genel amaçlı finansal tablolarda, şeffaf ve karşılaştırılabilir bilgiyi gerekli kılan, yüksek kalitede, anlaşılabilir ve uygulanabilir küresel muhasebe standartları geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ek olarak, Kurul, ulusal muhasebe standardı belirleyicileri ile birlikte çalışmak suretiyle, dünya genelinde muhasebe standartlarını birbirine yakınlaştırmayı amaçlamaktadır.²

2001 yılından sonra Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) o güne kadar yayımlanan uluslararası muhasebe standartlarını kabul etmiş ve bu standartlarla ilgili uyumlaştırma ve güncelleştirme çalışmalarını başlatmıştır. Yeni yürürlüğe konan standartlar ise “Uluslararası Finansal Raporlama Standardı-UFRS (IFRS)” adı altında tanımlanıp yeni numara verilerek yayımlanmaktadır (Akdoğan, 2007: 102).

2.2. Türkiye Muhasebe Standartları

Ülkemizde muhasebe ve finansal raporlamaya ilişkin çok başlı uygulamayı sonlandırmak amacıyla 4487 sayılı yasa ile muhasebe standartlarını oluşturmak ve yayımlamak üzere idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzel kişiliğini haiz Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) kurulmuştur. Kurul bu yetkisini dünya uygulamalarına entegre olabilmek ve Avrupa Birliği (AB) mevzuatıyla da uyum sağlamak amacıyla kullanma kararı alırken; Uluslararası Finansal Raporlama Standartları’nı (IFRS) da benimseme kararı almıştır (Seviğ, 2006).

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu; Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Yüksek Öğretim Kurulu ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden birer, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğinden bir yeminli mali müşavir ve bir serbest muhasebeci mali müşavir olmak üzere 9 üyeden oluşan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir. Kurul Başbakanlığın ilgili kuruluşu olup, halen Maliye Bakanlığı ile ilişkilendirilmiş bulunmaktadır.³

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu; Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını set olarak aynen uygulama konusunda karar almış ve IASB ile yapılan telif hakkı sözleşmesi kapsamında uluslararası muhasebe standartlarının Türkçe çevirilerini Türk Muhasebe Standartları olarak resmi gazetede yayımlamıştır (Akdoğan, 2007: 102).

Türkiye’de 2005 yılından itibaren Avrupa Birliği (AB) paralelinde, bankalar ve Sermaye Piyasası Kanunu’na tabi şirketlere, finansal tablolarını uluslararası muhasebe standartlarına uyumlu olarak düzenleme yükümlülüğü getirilmiştir (Üstünel, 2005: 18-19).

3. KOBİLERE YÖNELİK ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI (UFRS)

Banka ve finans kuruluşlarının KOBİ’lere ulusal sınırların ötesinde kredi vermeleri, KOBİ’lerin diğer ülkelerdeki tedarikçilerle olan ilişkileri, Basel II uzlaşısının da etkisiyle kredi derecelendirme kuruluşlarının şeffaf finansal tablolara gereksinim duymaları ve KOBİ’lerin yurtdışı müşterilerine sahip olmalarından dolayı KOBİ’ler için, ülkelerle sınırlı olmayan anlaşılabilir finansal tablolara ihtiyaç vardır. Bunun yanı sıra KOBİ’lerin ülke ekonomilerinde sahip oldukları önemde, KOBİ’ler için ayrı bir standart hazırlanmasının bir diğer nedenidir. Avrupa Birliği’ndeki (AB) işletmelerin %99’unu ve istihdamında 2/3’ünü KOBİ’lerin oluşturması, KOBİ’lerin nasıl bir ekonomik öneme sahip olduğunu göstermektedir (Demir, 2007: 45).

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) genelde halka açık, büyük işletmelerde kullanılmaktayken; KOBİ diye nitelendirilen Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler için bu

² <http://www.iasb.org/About+Us/About+IASB/About++the+IASB.htm>

³ <http://www.tmsk.org.tr>

standartların uygulanması pek kolay değildir. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB), UFRS'lerin tam set uygulanmasının çok karmaşık olmasından ve KOBİ olarak tanımlanan işletmelere büyük maliyetler getireceğinden, KOBİ'ler için ayrı bir finansal raporlama standart seti hazırlama projesi kapsamında KOBİ'ler için UFRS'yi hazırlama gereği duymuştur (Demir, 2007: 45).

IASB, kamuoyunun görüşünü almak için, 2007'nin Şubat ayında KOBİ'lere yönelik UFRS'ler için nihai bir taslak yayımlamıştır (UFRS Cep Kitapçığı, 2007: 11). Taslak standardın amacı, KOBİ'ler için, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na (IFRS) dayanan, basitleştirilmiş, kendine yeten bir muhasebe ilkeleri seti sağlamaktır (TÜRMOB, 2007).

KOBİ'ler için genellikle uygun olmayan konuların ortadan kaldırılması, tanıma ve ölçüm metodlarının basitleştirilmesi ile tamamlanan görüşe açık taslak, tam set IFRS ile karşılaştırıldığında, yaklaşık %85 oranında daraltılmıştır. IASB başkanı Sir David Tweedie görüşe açık taslağı tanıtırken, hedeflerinin tam set IFRS ile karşılaştırılabilirliği gösteren daha küçük ve borsaya kayıtlı olmayan işletmelerin kullanması için bir standart belirlemek olduğunu belirtmiştir (TÜRMOB, 2007).

Türkiye ekonomisi açısından da KOBİ'ler çok önemlidir. Türkiye'de istihdamın %64'ü ve katma değer %36'sı KOBİ'ler tarafından sağlanmaktadır. KOBİ'lerin istihdam yaratması, yeniliklere hızlı uyum sağlaması, girişimcilik ve büyük işletmelere ara malı sağlamasından dolayı Türkiye ekonomisine katkıları büyüktür (Uyar ve Aygören, 2006: 58).

TMSK tarafından ayrıca KOBİ'ler için sadeleştirilmiş bir muhasebe standardı seti oluşturulmak üzere IASB'nin yayımladığı KOBİ standartları taslağına paralel çalışmalar başlamıştır (Yalkın, Demir ve Demir, 2006: 295). Anılan standartların ülkemizde ki KOBİ'ler tarafından daha sağlıklı ve rasyonel biçimde uygulanmasına yönelik çalışmalar yapmak ve söz konusu Standartlara uluslararası uygulamalar paralelinde daha kullanışlı ve uygulanabilir bir mahiyet kazandırmak amacıyla KOBİ'lerle bağlantılı çeşitli ilgi gruplarının temsilcilerinden oluşan bir "Çalışma Komisyonu" kurulmuştur (TMSK Faaliyet Raporu, 2006: 28).

KOBİ'lerin yeni bir muhasebe düzenine geçmesi adeta o KOBİ'nin ekonomik yapısının yeniden kurulması anlamına gelmektedir. Bu dönüşümün gerçekleşmesi bambaşka bir ticaret ikliminin oluşumunu sağlayacaktır. Bu yüzden KOBİ'lere mali ve entellektüel destek verilmelidir (Deloitte, 2006: 8). KOBİ'lerin UFRS'ye uyumlu finansal tablo hazırlamaları ile birlikte uluslararası alanda anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, güvenilir finansal bilgi sunumu sağlanacaktır. Bu durum aynı zamanda uluslararası yatırımcılar açısından da işletmeleri çekici hale getirecek ve olumlu yönde etkileyecektir (Kurt ve Öztürk, 2008: 50).

Görüş ve önerilere sunulan KOBİ'ler için UFRS'nin Son Taslağı için periyod 30 Kasım 2007'de bitmiştir. Çalışanlar, gelen görüşleri analiz etmeye başlamakta ve tavsiyelerini Kurula hazırlamaktadırlar. Son olarak Kurul KOBİ'ler için Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın son halini 2008 yılının 4. çeyreğinde yayımlamayı planlamaktadır.⁴

4. KOBİ'LER İÇİN MUHASEBE STANDARTLARININ MUHASEBECİLERE VE KOBİ'LERE OLASI ETKİLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Bu bölümde, araştırmanın amacı ve kapsamı, materyal ve yöntem ve bulgulara yer verilmektedir.

4.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu araştırmanın amacı, KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının uygulanabilirliğinin ölçülmesidir. Bu amaçla muhasebeciler ve ilgili kişilerle yapılan anketlerden elde edilen veriler doğrultusunda, muhasebecilerin konu hakkındaki görüşleri ve bilgi düzeyleri saptanarak, finansal raporlama standartlarının KOBİ'lere ve muhasebecilere etkileri test edilmiştir.

Bu çalışmada veriler, İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırılmasında TR 83 olarak nitelendirilen bölgedeki illerde (Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat) bulunan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na kayıtlı Serbest Muhasebeci (SM) ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

⁴ <http://www.iasb.org>

(SMMM)'ler ile Yeminli Mali Müşavir (YMM)'ler tarafından doldurulan anketler yoluyla toplanmıştır. Araştırmanın ana kütlesi TR 83 olarak nitelendirilen bölgedeki illerin Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odalarına (SMMMÖ) kayıtlı muhasebecilerdir. Örnek kütle ise tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş 148 tane muhasebecidir.

4.2. Materyal ve Yöntem

TR 83 olarak nitelendirilen bu bölgedeki illerde toplam 148 kişiye yüzyüze anket tekniği uygulanmıştır. Yapılan anketlerden 2 tanesi analize uygun olmadığından, veri olarak 146 kişinin ankete vermiş olduğu cevaplar kullanılmıştır. Anket formlarında yer alan sorular kapalı uçlu ve 5'li Likert ölçeğinde oluşturulmuştur. Anket sorularının güvenilirliği test edilmiş, Alpha katsayısı 0,8228 bulunmuştur.

Anket formları ilk bölümde muhasebeciler hakkında genel bilgileri içeren sorular, ikinci bölümde muhasebecilerin konu hakkındaki görüşleri ve bilgi düzeylerinin ölçülmesi ile ilgili sorular ve son bölümde ise standartların KOBİ'lere ve muhasebecilere etkisinin ölçülmesi ile ilgili sorular olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır ve ankette toplam 18 soru mevcuttur.

4.3. Bulgular

4.3.1. Ankete Katılan Muhasebecilere İlişkin Genel Bilgiler

Amasya'da anket formlarını cevaplandıran 25 kişinin % 76'sı erkek, % 24'ü ise bayandır. Katılımcıların % 64'ü SM (Serbest Muhasebeci) iken % 16'sı SMMM (Serbest Muhasebeci Mali Müşavir)'dir. Mesleki deneyimleri incelendiğinde % 40'ının 6-10 yıl arasında, % 44'ünün ise 16 yıl ve üzerinde mesleklerini icra ettikleri görülmektedir. Ayrıca katılımcıların % 44'ü lisans, % 36'sı lise, % 12'si yüksek lisans ve % 8'i önlisans mezunudur.

Samsun'da anket formlarını cevaplandıran 33 kişinin hepsi erkektir. Katılımcıların % 57,6'sı SM, % 42,4'ü SMMM'dir. Mesleki deneyimleri incelendiğinde % 30,3'ünün 6-10 yıl arasında, % 36,4'ünün ise 16 yıl ve üzerinde mesleklerini icra ettikleri görülmektedir. Ayrıca katılımcıların % 78,8'i lisans, % 9,1'i ön lisans, % 9,1'i lise ve % 3'ü de yüksek lisans mezunudur.

Çorum'da anket formlarını cevaplandıran 25 kişinin % 68'i erkek, % 32'si ise bayandır. Katılımcıların % 16'sı SM, % 72'si SMMM ve % 4'ü YMM (Yeminli Mali Müşavir)'dir. Mesleki deneyimleri incelendiğinde % 40'ının 16 yıl ve üzerinde mesleklerini icra ettikleri görülmektedir. Ayrıca katılımcıların % 92'si lisans, % 4'ü önlisans ve % 4'ü lise mezunudur.

Tokat'ta anket formlarını cevaplandıran 63 kişinin % 90,5'i erkek, % 9,5'i ise bayandır. Katılımcıların % 42,9'u SM, % 47,6'sı SMMM'dir. %9,5'ini oluşturan "diğer" grubunda ise akademisyen (2 kişi), stajyer(2 kişi) ve muhasebe elemanı (2 kişi) vardır. Mesleki deneyimleri incelendiğinde % 39,7'si 16 yıl ve üzerinde Ayrıca katılımcıların % 61,9' u lisans, % 22,2'si lise, % 11,1'i yüksek lisans ve % 4,8'i önlisans mezunudur.

		AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT	
Demografik Özellikler		Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	19	76,0	33	100	17	68,0	57	90,5
	Kadın	6	24,0	0	0,0	8	32,0	6	9,5
	<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100
Unvan	SM	16	64,0	19	57,6	4	16,0	27	42,9
	SMMM	9	16,0	14	42,4	18	72,0	30	47,6
	YMM	0	0,0	0	0,0	1	4,0	0	0,0
	Denetçi	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Diğer	0	0,0	0	0,0	2	8,0	6	9,5
	<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100
Mesleki Deneyim	1 yıldan az	0	0,0	1	3,0	0	0,0	2	3,2
	1-5 yıl arası	1	4,0	6	18,2	5	20,0	15	23,8
	6-10 yıl arası	10	40,0	10	30,3	5	20,0	13	20,6
	11-15 yıl arası	3	12,0	4	12,1	5	20,0	8	12,7
	16-20 yıl arası	5	20,0	5	15,2	8	32,0	11	17,5
	21 yıl ve üzeri	6	24,0	7	21,2	2	8,0	14	22,2
	<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100
Eğitim Durumu	Lise	9	36,0	3	9,1	1	4,0	14	22,2
	Ön Lisans	2	8,0	3	9,1	1	4,0	3	4,8
	Lisans	11	44,0	26	78,8	23	92,0	39	61,9
	Yüksek Lisans	3	12,0	1	3,0	0	0,0	7	11,1
	Doktora	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100

Tablo 4. Muhasebecilere İlişkin Genel Bilgiler

4.3.2. Muhasebecilerin Konu Hakkındaki Görüşleri ve Bilgi Düzeyleri

Burada anketimize katılan kişilerden TMS (Türkiye Muhasebe Standartları) hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları hususunda ve KOBİ'ler için ülkemizde finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanmasının gerekip, gerekmediği konusunda görüş belirtmeleri istenmiştir. Bu soruların her biri için verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 5'ten de görüldüğü gibi, Amasya'da anketimize katılanların % 48'i TMS hakkında yeterli bilgiye sahipken, % 52'si kısmen bilgi sahibidir. Samsun'da anketimize katılanların % 45,5'i TMS hakkında yeterli bilgiye sahipken, % 42,4'ü kısmen bilgi sahibidir. Çorum'da anketimize katılanların % 52'si TMS hakkında yeterli bilgiye sahipken, % 44'ü kısmen bilgi sahibidir. Son olarak Tokat'ta anketimize katılanların % 44,4'ü TMS hakkında yeterli bilgiye sahipken, % 52,4'ü kısmen bilgi sahibidir.

Tablo 5. TMS (Türkiye Muhasebe Standartları) hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Evet	12	48,0	15	45,5	13	52,0	28	44,4
Kısmen	13	52,0	14	42,4	11	44,0	33	52,4
Hayır	0	4,0	4	12,1	1	4,0	2	3,2
<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100

Tablo 6'dan da görüldüğü gibi Amasya'da anketimize katılan kişilerden % 96'sı KOBİ'ler için ülkemizde finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması gerektiğini belirtmektedir. Samsun'da anketimize katılan kişilerin tamamı KOBİ'ler için ülkemizde finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması gerektiğini belirtmektedir. Çorum'da anketimize katılan kişilerden % 92'si KOBİ'ler için ülkemizde finansal raporlama standartlarının hazırlanıp

yayımlanması gerektiğini belirtmektedir. Son olarak Tokat'ta anketimize katılan kişilerden % 88,9'u KOBİ'ler için ülkemizde finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması gerektiğini belirtirken; % 6,3'ü bu konuda kararsızdır.

Tablo 6. KOBİ'ler için ülkemizde finansal raporlama standartları hazırlanıp yayımlanmalı mıdır?

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Evet	24	96,0	33	100	23	92,0	56	88,9
Hayır	0	0,0	0	0,0	2	8,0	3	4,8
Kararsızım	1	4,0	0	0,0	0	0,0	4	6,3
<i>Toplam</i>	<i>25</i>	<i>100</i>	<i>33</i>	<i>100</i>	<i>25</i>	<i>100</i>	<i>63</i>	<i>100</i>

4.3.3. Standartların KOBİ'lere ve Muhasebecilere Etkisi

Bu bölümde ise anketimize katılan kişilerden, standartların oluşmasıyla birlikte, KOBİ'lerin ve muhasebecilerin bu durumdan nasıl etkilenebileceği, bundan sonra nelerin değişebileceği konusunda fikirlerini almaya yönelik sorular sorulmuştur. Bu bölümdeki sorular 5'li Likert ölçeğine göre oluşturulmuştur. 5'li Likert ölçeğine göre değerlendirmemiz; 1 = Kesinlikle katılmıyorum, 2 = Katılmıyorum, 3 = Kararsızım, 4 = Katılıyorum, 5 = Kesinlikle katılıyorum şeklindedir.

Bu soruların her biri için verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları tablolarda gösterilmektedir. Ayrıca TR 83 olarak nitelendirilen bölgedeki iller (Amasya, Samsun, Çorum, Tokat) arasında da verilen cevapların karşılaştırılması yapılarak ortaya konmuştur. Oluşturulan 12 ifadenin her biri için verilen cevapların iller bazındaki frekans ve yüzde dağılımları ile bu dört ilimizde anketimize katılan kişilerin vermiş oldukları cevapların karşılaştırılması aşağıdaki tablolar ile birlikte gösterilmiştir.

“KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının amacı; finansal bilgi kullanıcılarına, doğru ve güvenilir finansal raporlama yapmak olmalıdır.” ifadesine Amasya'da anket formlarını cevaplandıran muhasebecilerin % 60'ı, Samsun'da ki muhasebecilerin % 63,6'sı, Çorum'da ki muhasebecilerin ise % 84'ü katılmaktadırlar. Tokat'ta ise cevaplayıcıların % 39,7' si katılmaktayken % 36,5'i tamamen katılmaktadır. Genel olarak bu 4 ilimizde de cevaplayıcılar bu ifadeye yüksek oranda katılmaktadırlar.

Tablo 7. KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının amacı; finansal bilgi kullanıcılarına, doğru ve güvenilir finansal raporlama yapmak olmalıdır.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	8,0	2	6,1	0	0,0	8	12,7	12	8,2
Katılmıyorum	2	8,0	0	0,0	0	0,0	3	4,8	5	3,4
Kararsızım	2	8,0	1	3,0	1	4,0	4	6,3	8	5,5
Katılıyorum	15	60,0	21	63,6	21	84,0	25	39,7	82	56,2
Tamamen katılıyorum	4	16,0	9	27,3	3	12,0	23	36,5	39	26,7
<i>Toplam</i>	<i>25</i>	<i>100</i>	<i>33</i>	<i>100</i>	<i>25</i>	<i>100</i>	<i>63</i>	<i>100</i>	<i>146</i>	<i>100</i>

“KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının yayımlanması ile birlikte, muhasebe düzeninin değiştirilmesi ve ekonomik yapının yeniden kurulması konusunda KOBİ'lere mâlî ve entellektüel destek sağlanmalıdır.” ifadesine Amasya, Samsun, Çorum ve Tokat'ta anket formlarını cevaplandıran muhasebeciler olumlu yaklaşırken. Özellikle Çorum ve Samsun'da ki cevaplayıcılar, Amasya ve Tokat'ta ki cevaplayıcılara göre katılma düzeyleri yüksektir.

Tablo 8. KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının yayımlanması ile birlikte, muhasebe düzeninin değiştirilmesi ve ekonomik yapının yeniden kurulması konusunda KOBİ'lere mâli ve entellektüel destek sağlanmalıdır.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4,0	0	0,0	0	0,0	8	12,7	9	6,2
Katılmıyorum	6	24,0	1	3,0	1	4,0	8	12,7	16	11,0
Kararsızım	1	4,0	4	12,1	0	0,0	4	6,3	9	6,2
Katılıyorum	12	48,0	19	57,6	21	84,0	26	41,3	78	53,4
Tamamen katılıyorum	5	20,0	9	27,3	3	12,0	17	27,0	34	23,3
<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının yayımlanması ile birlikte, KOBİ'lerde çalışan muhasebecilerin yeni muhasebe standartları konusunda eğitilmeleri gerekmektedir.” İfadesine genel olarak 4 ilimizde anket formlarını cevaplandıran muhasebeciler olumlu yaklaşırken. Çorum'da cevaplayıcıların tamamı, Samsun'da ise cevaplayıcıların tamamına yakını bu ifadeye katılmaktadırlar.

Tablo 9. KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının yayımlanması ile birlikte, KOBİ'lerde çalışan muhasebecilerin yeni muhasebe standartları konusunda eğitilmeleri gerekmektedir.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	8,0	1	3,0	0	0,0	9	14,3	12	8,2
Katılmıyorum	3	12,0	1	3,0	0	0,0	5	7,9	9	6,2
Kararsızım	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Katılıyorum	12	48,0	23	69,7	17	68,0	22	34,9	74	50,7
Tamamen katılıyorum	8	32,0	8	24,2	8	32,0	27	42,9	51	34,9
<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ'ler için standartların uygulamaya geçmesinden sonra, KOBİ'leri daha güvenli ve daha şeffaf bir ticaret düzeni beklemektedir.” ifadesine 4 ilimizde de anket formlarını cevaplandıran muhasebeciler olumlu yaklaşırken. Çorum ve Amasya'da ki cevaplayıcıların katılma düzeyleri Samsun ve Tokat'ta ki cevaplayıcılara göre daha yüksektir. Ayrıca Tokat'ta ki cevaplayıcıların % 20,7'si bu ifadeye katılmamaktadır.

Tablo 10. KOBİ'ler için standartların uygulamaya geçmesinden sonra, KOBİ'leri daha güvenli ve daha şeffaf bir ticaret düzeni beklemektedir.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4,0	1	3,0	0	0,0	3	4,8	5	3,4
Katılmıyorum	2	8,0	3	9,1	0	0,0	10	15,9	15	10,3
Kararsızım	0	0,0	4	12,1	2	8,0	6	9,5	12	8,2
Katılıyorum	17	68,0	20	60,6	20	80,0	30	47,6	87	59,6
Tamamen katılıyorum	5	20,0	5	15,2	3	12,0	14	22,2	27	18,5
<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ'ler için finansal raporlama standartları hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, işletmeler tüm amaçlara hizmet edebilecek finansal tablolar sunabilecektir.” ifadesine Amasya, Samsun ve Çorum'da anket formlarını cevaplandıran muhasebeciler yüksek oranda katılırken. Tokat'ta ki

cevaplayıcıların katılma oranı diğer illere göre düşüktür. Ayrıca % 25,4’ü bu ifadeye katılmazken, % 15,9’u da kararsızdır.

Tablo 11. KOBİ’ler için finansal raporlama standartları hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, işletmeler tüm amaçlara hizmet edebilecek finansal tablolar sunabilecektir.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	8,0	0	0,0	0	0,0	3	4,8	5	3,4
Katılmıyorum	0	0,0	1	3,0	0	0,0	13	20,6	14	9,6
Kararsızım	4	16,0	8	24,2	3	12,0	10	15,9	25	17,1
Katılıyorum	16	64,0	17	51,5	19	76,0	25	39,7	77	52,7
Tamamen katılıyorum	3	12,0	7	21,2	3	12,0	12	19,0	25	17,1
<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ’ler için finansal raporlama standartları hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, ülkemizde geniş katılımlı ve genel kabul görececek bir KOBİ tanımı oluşacaktır.” ifadesine 4 ilimizde de anket formlarını cevaplandıran muhasebeciler olumlu yaklaşırken. Çorum (%92) ve Amasya’da ki (% 80) cevaplayıcıların katılma düzeyleri Samsun ve Tokat’ta ki cevaplayıcılara göre daha yüksektir.

Tablo 12. KOBİ’ler için finansal raporlama standartları hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, ülkemizde geniş katılımlı ve genel kabul görececek bir KOBİ tanımı oluşacaktır.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4,0	1	3,0	0	0,0	5	7,9	7	4,8
Katılmıyorum	2	8,0	3	9,1	1	4,0	7	11,1	13	8,9
Kararsızım	2	8,0	7	21,2	1	4,0	7	11,1	17	11,6
Katılıyorum	17	68,0	16	48,5	18	72,0	27	42,9	78	53,4
Tamamen katılıyorum	3	12,0	6	18,2	5	20,0	17	27,0	31	21,2
<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ’ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, Dünya ile birlikte ortak muhasebe dilini kullanmak mümkün olacaktır.” ifadesine Çorum’da anket formlarını cevaplandıran muhasebeciler % 80 oranında katılırken. Amasya, Samsun ve Tokat’ta ki cevaplayıcıların katılma oranı Çorum’da ki cevaplayıcılara nazaran daha düşüktür. Ayrıca Amasya’da ki cevaplayıcıların % 28’i, Samsun’da ki cevaplayıcıların %21,2’si ve Tokat’ta ki cevaplayıcıların % 22,2’si bu ifade karşısında kararsız kalmaktadırlar.

Tablo 13. KOBİ’ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, Dünya ile birlikte ortak muhasebe dilini kullanmak mümkün olacaktır.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	8,0	2	6,1	0	0,0	4	6,3	8	5,5
Katılmıyorum	2	8,0	3	9,1	2	8,0	11	17,5	18	12,3
Kararsızım	7	28,0	7	21,2	3	12,0	14	22,2	31	21,2
Katılıyorum	8	32,0	16	48,5	17	68,0	20	31,7	61	41,8
Tamamen katılıyorum	6	24,0	5	15,2	3	12,0	14	22,2	28	19,2
<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, ulusal sınırlar ötesinde kredi alabilmede, diğer ülkelerdeki tedarikçilerle olan ilişkilerde ve yurtdışı müşterileriyle olan ilişkilerde iyileşmeler olacaktır.” ifadesine Samsun ve Çorum'da anket formlarını cevaplandıran muhasebeciler, Amasya ve Tokat'ta anket formlarını cevaplandıran muhasebecilere göre daha yüksek düzeyde katılmaktadırlar. (Samsun: % 78,8, Çorum: % 88)

Tablo 14. KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, ulusal sınırlar ötesinde kredi alabilmede, diğer ülkelerdeki tedarikçilerle olan ilişkilerde ve yurtdışı müşterileriyle olan ilişkilerde iyileşmeler olacaktır.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4,0	2	6,1	0	0,0	1	1,6	4	2,7
Katılmıyorum	3	12,0	1	3,0	1	4,0	11	17,5	16	11,0
Kararsızım	5	20,0	4	12,1	2	8,0	8	12,7	19	13,0
Katılıyorum	13	52,0	20	60,6	16	64,0	34	54,0	83	56,8
Tamamen katılıyorum	3	12,0	6	18,2	6	24,0	9	14,3	24	16,4
<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte işletmeler standartları iyi bilen personel ve eğitim ihtiyacıyla karşılaşacaklardır.” ifadesine 4 ilde de anket formlarını cevaplandıran muhasebeciler yüksek oranda katılmaktadırlar. Çorum'da bu oran % 96'dır.

Tablo 15. KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte işletmeler standartları iyi bilen personel ve eğitim ihtiyacıyla karşılaşacaklardır.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	8,0	1	3,0	0	0,0	5	7,9	8	5,5
Katılmıyorum	0	0,0	0	0,0	1	4,0	6	9,5	7	4,8
Kararsızım	2	8,0	1	3,0	0	0,0	2	3,2	5	3,4
Katılıyorum	17	68,0	25	75,8	21	84,0	25	39,7	88	60,3
Tamamen katılıyorum	4	16,0	6	18,2	3	12,0	25	39,7	38	26,0
<i>Toplam</i>	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, işletmelerin iş yükü artacaktır.” ifadesine Amasya'da cevaplayıcıların % 44'ü katılmamaktayken % 32'si katılmaktadır. Samsun'da cevaplayıcıların % 60,6'sı bu ifadeye katılmamaktadır. Çorum'da ki cevaplayıcıların % 76'sı katılmamaktadır. Son olarak Tokat'ta cevaplayıcıların 42,8'i bu ifadeye katılmamaktayken % 42,9'u katılmaktadır. Samsun ve Çorum'da ki cevaplayıcıların bu ifadeye katılmama düzeyi Tokat ve Amasya'da ki cevaplayıcılara nazaran daha yüksektir.

Tablo 16. KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, işletmelerin iş yükü artacaktır.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	0	0,0	2	6,1	12	48,0	6	9,5	20	13,7
Katılmıyorum	11	44,0	18	54,5	7	28,0	21	33,3	57	39,0
Kararsızım	6	24,0	6	18,2	0	0,0	9	14,3	21	14,4
Katılıyorum	7	28,0	5	15,1	6	24,0	24	38,1	42	28,8
Tamamen katılıyorum	1	4,0	2	6,1	0	0,0	3	4,8	6	4,1
Toplam	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte işletmelerin zaman yükü artacaktır.” ifadesine Amasya’da ki cevaplayıcıların % 40’ı katılmamaktadır, % 20’si kararsızdır ve diğer % 40’ ı katılmaktadır. Samsun’da cevaplayıcıların % 51,5’i bu ifadeye katılmaktadır. Çorum’ da bu ifadeye katılma oranı % 68’dir. Son olarak Tokat’ta ki cevaplayıcıların % 42,8’i bu ifadeye katılmamaktayken, % 33,4’ü bu ifadeye katılmaktadır.

Tablo 17. KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte işletmelerin zaman yükü artacaktır.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	0	0,0	1	3,0	3	12,0	7	11,1	11	7,5
Katılmıyorum	10	40,0	8	24,2	3	12,0	20	31,7	41	28,1
Kararsızım	5	20,0	7	21,2	2	8,0	15	23,8	29	19,9
Katılıyorum	9	36,0	16	48,5	16	64,0	18	28,6	59	40,4
Tamamen katılıyorum	1	4,0	1	3,0	1	4,0	3	4,8	6	4,1
Toplam	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

“KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, işletmeler büyük bir maliyet sorunuyla karşılaşacaklardır.” ifadesine Amasya’da anket formlarını cevaplandıran muhasebecilerin % 76’sı katılmaktadır. Samsun’da ki muhasebecilerin % 48,5’i bu ifadeye katılmamaktayken % 30,3’ü kararsızdır. Çorum’da ki cevaplayıcıların % 76’sı bu ifadeye katılmamaktadır. Tokat’ta ki cevaplayıcıların % 50,8’i bu ifadeye katılmamaktayken, % 31,8’i katılmaktadır. Bu ifadeye Amasya’da ki cevaplayıcılar yüksek oranda katılırken, Çorum’da ki cevaplayıcılar yüksek oranda katılmamaktadır.

Tablo 18. KOBİ'ler için finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması ile birlikte, işletmeler büyük bir maliyet sorunuyla karşılaşacaklardır.

	AMASYA		SAMSUN		ÇORUM		TOKAT		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	8,0	2	6,1	13	52,0	6	9,5	21	14,4
Katılmıyorum	2	8,0	14	42,4	6	24,0	26	41,3	54	37,0
Kararsızım	2	8,0	10	30,3	0	0,0	11	17,5	27	18,5
Katılıyorum	15	60,0	3	9,1	5	20,0	18	28,6	36	24,7
Tamamen katılıyorum	4	16,0	4	12,1	1	4,0	2	3,2	8	5,5
Toplam	25	100	33	100	25	100	63	100	146	100

SONUÇ

Bu çalışmada İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırılmasında TR 83 olarak nitelendirilen bölgedeki illerde (Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat) bulunan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na kayıtlı Serbest Muhasebeci (SM) ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM)'ler ile Yeminli Mali Müşavir (YMM)'lerin KOBİ'lere yönelik Finansal Raporlama Standartları hakkında görüşleri, bilgi düzeyleri ve bu standartların KOBİ'lere ve muhasebecilere olası etkileri ortaya konularak iller arasında karşılaştırmalar yapılmıştır.

Genel olarak bakıldığında anket formunu cevaplandıran muhasebeciler Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) hakkında kısmen de olsa bilgi sahibi olduklarını ve KOBİ'ler için ülkemizde finansal raporlama standartlarının hazırlanıp yayımlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Standartların yayımlanması ile birlikte muhasebe düzeninin değiştirilmesi ve ekonomik yapının yeniden kurulması konusunda KOBİ'lere mali ve entelektüel destek sağlanmasını, KOBİ'lerde çalışan muhasebecilerin yeni muhasebe standartları konusunda eğitilmelerinin gerekliliğini, KOBİ'leri bundan sonra daha güvenli ve daha şeffaf bir ticaret düzeni beklediğini, işletmelerin tüm amaçlara hizmet edebilecek finansal tablolar sunabileceğini, ülkemizde geniş katımlı ve genel kabul görececek bir KOBİ tanımı oluşacağını, Dünya ile birlikte ortak muhasebe dilini kullanmanın mümkün olacağını, ulusal sınırlar ötesinde kredi alabilmede, diğer ülkelerdeki tedarikçilerle olan ilişkilerde ve yurtdışı müşterileriyle olan ilişkilerde iyileşmeler olacağını, standartları iyi bilen personel ve eğitim ihtiyacıyla karşılaşılacağını büyük oranda belirtmişlerdir. Bunun yanında standartların yayımlanması ile iş yükü ve zaman yükünün artıp artmayacağı ve KOBİ'lerin büyük bir maliyet sorunuyla karşılaşmayacağı hususunda muhasebecilerin farklı cevaplar verdiklerini, ortak bir fikre sahip olmadıklarını görmekteyiz.

Bu çalışmada KOBİ'ler için hazırlanan finansal raporlama standartlarının hem muhasebeciler, hem KOBİ'ler hem de finansal bilgi kullanıcıları açısından ne kadar önemli ve gerekli olduğu, bu standartlara uyum sağlanmasının ve bu standartların uygulanabilmesinin zaman alabileceği ve kolay olmayacağı ama çok faydalı ve mühim olduğu anketimize katılan muhasebecilerin cevapları doğrultusunda ortaya çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, N. (2007). "Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları'nın Uygulanma Süreci: Sorunlar, Çözüm Önerileri". *Mali Çözüm Dergisi*, (80), 101-117.
- Atılğan, T. (2006). "KOBİ Niteliğindeki Tekstil ve Hazır Giyim İşletmelerinin Uluslararası Pazarlara Açılmasında Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Etkisi". *Celal Bayar Üniversitesi İİBF Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 13(1), 149-166.
- Bostancı, S. (2002). "Küreselleşen Muhasebede Standartlaşma ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu". *Mali Çözüm Dergisi*, (59), 16-59.
- Çiftçi, Y. (1997). "Türkiye'de ve Dünya'da Muhasebe Standartlarının Gelişimi ve Uluslararası Uyumlaştırma Çalışmaları". *İ.Ü. İşletme Fakültesi Dergisi*, 26(2), 169-189.
- Çolakoğlu, M.H. (2002). "KOBİ Rehberi". *TOBB Genel Yayını*. Nisan.
- Demir, V. (2007). "KOBİ'ler İçin UFRS'nin Son Taslağı ve Değerlendirmeler". *Mali Çözüm Dergisi*, (80), 43-58.
- Deloitte, (2006). "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı KOBİ'ler Alanında Getirdiği Yenilikler" Ekim.
- Devlet Planlama Teşkilatı, (2007). KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (2007-2009). Ankara, Türkiye.
- Haspolat, T. (2002). "Türkiye'de E-KOBİ Gerçeği", Ocak, <http://www.edevlet.net/eTurkiye/e-kobi.pdf> (Erişim tarihi: 26.12.2007).
- IASB, (2007). <http://www.iasb.org/About+Us/About+IASB/About++the+IASB.htm> (Erişim tarihi: 28.12.2007).
- İraz, R. (2006). "Küresel Rekabet Ortamının Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Ulusal Sosyo-Ekonomik Sisteme Katkıları Açısından Değerlendirilmesi". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (15), 367-378.
- Karayılmazlar S., A. Aşkın, Y. Çabuk (2007). "Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Tarihsel Gelişimi ve Tanımlama Kriterleri". *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 2(1).
- Kurt, G. ve V. Öztürk (2008). "Basel II ve Yeni Türk Ticaret Kanun Tasarısı Çerçevesinde KOBİ'lerin UFRS'ye Uyum Gerekliliği ve Karşılaşılacak Sorunlar ve Çözüm Önerileri". *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, 37-54.
- TMSK Faaliyet Raporu 2006.

- TÜRMOB (2007). “TÜRMOB Haber”, Mart, (11), www.turmob.org.tr/web/bulten/T.Haber_Mart07.pdf (Erişim tarihi: 26.12.2007).
- Seviğ, V. (2006, Mayıs 01). Türkiye Muhasebe Standartları. Dünya Gazetesi.
- UFRS Cep Kitapçığı 2006.
- UFRS Cep Kitapçığı 2007.
- Uyar, S. ve H. Aygören (2006). “Basel II İlkelerinin KOBİ'lere Olası Etkileri: Finansman Maliyeti, Finansal Raporlama ve Muhasebe Açısından Değerlendirme”. *Mali Çözüm Dergisi*, (77), 52-70.
- Üstündağ, S. (2005). “Avrupa Birliği'nde Finansal Raporlama”. *Sigorta Araştırmaları Dergisi*, (1).
- Üstünel, B. (2005). “2006 Yılı Türkiye Muhasebe Standartları'nın Yılı Olacak”. *Mali Çözüm Dergisi*, (72), 18-20.
- Yalkın, Y. K., V. Demir ve D. Demir (2006). “Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ve Türkiye'de Finansal Raporlama Standartlarının Gelişimi”. *Mali Çözüm Dergisi*, (76), 291-307.
- Yılmaz, F. (2003). “Türkiye'de Küçük ve Orta Boylu İşletmeler (KOBİ'LER)”. *İktisadi Araştırmalar ve Planlama Müdürlüğü*, İş Bankası, http://www.isbank.com.tr/dosya/ekon-tr_kobiler2004.pdf (Erişim tarihi: 26.12.2007).
- <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Small+and+Medium-sized+Entities.htm> (Erişim tarihi: 29.12.2007).
- 18.11.2005 tarihli resmi gazete, 2005/9617 sayılı yönetmelik.